

BREDASCHE

COURANT.

Donderdag

3 November.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDĀ, gelet, dat in weerwil hunner Publicatie van den 7. October jl., nog een aantal Patenten ter Stads-Secretaris zijn blijven berusten.

Roepen bij deze de belanghebbende Ingezeten en nogmaals op, om hunne Patenten over de loopende dienst, binnen de eerstvolgende acht dagen, ten Stadhuize te komen afhalen, als zullende na dien tijd de nog overgeblevene Patenten, dadelijk door den Deurwaarder bij de Directe Belastingen worden rondgebracht en alsdan daarvoor, volgens de bestaande verordeningen, tien Cents voor ieder moeten betaald worden.

BREDA, den 2. November 1847.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten November.

De bank heeft heden voor het eerst hare bankbiljetten van 200 franken uitgegeven.

— De minister van buitenlandsche zaken heeft twee commissarissen benoemd, om zich naar Syrië te begeven, en den toestand dier provincie te onderzoeken. Het zijn de graaf *Lallemand*, attaché bij het Fransche gezantschap te Konstantinopel, en *Boré*, beroemd orientalist.

— De verantwoordelijke uitgever van den *National* is voor den regter van instructie gedagvaard geworden, beschuldigd van vier drukpers-overtredingen, als 1°. op den Koning den blaam van daden van zijn bestuur te hebben geworpen; 2°. wegens aanranding der regering, door het charter van 1830 gevestigd; 3°. wegens belediging jegens den persoon des Konings; 4°. wegens goedkeuring van een' anderen regeringsvorm dan den bestaanden.

— Berigten uit Bern van den 26sten dezer melden, dat het gerucht, als of de overste *Dufour* de betrekking van opperbevelhebber des eedgenootschappelijken legers nedergelegd zou hebben, ongegrond is geweest. Die berigten vermelden aangaande de zitting des landdags van den 25sten alteen, dat de gezanten van Luzern alstoen stellig antwoord verlangd hadden op de vraag of de oorlogstoerusting waartoe men besloten had, al dan niet tegen de leden van het afzonderlijk verbond gericht waren; dat daarop te kennen gegeven was, dat die toestemmingen geen ander doel hadden dan de openbare orde te handhaven en tegen mogelijke stoornis te vrijwaren, en dat bepaaldelijk St. Gallen verklaard had zich vooreerst nog voorbehouden te hebben om eene poging tot minnelijke schikking te doen.

De eedgenootschappelijke commissarissen waren den 26sten allen onverrichter zake uit de katholieke kantons te Bern teruggekeerd. Intusschen wordt gemeld, dat, ofschoon de openbare afkondiging der proclamatie van den landdag in die kantons verboden was, zij toch allerwege in dezelve verspreid was geworden; en op een deel der bevolking een gewenschten indruk scheen te maken.

De door den landdag in de geheime zitting van den 24sten genomen besluiten, behelzen dat er tot handhaving en tot herstel der orde en tot bewaring van de regten des bondgenootschaps, van wege het eedgenootschap troepen op de been zullen gebracht worden. Bij het vierde artikel wordt het getal der op te roepen manschap op 50,000 man bepaald. Het achtste luidt als volgt:

»De opperbevelhebber, generaal *Dufour*, wordt gelast het bevel over de door besluit van heden te wapen geroepen 50,000 man, terstond te aanvaarden, ze behoorlijk in te deelen, en tot herstel den wettige orde, waar die gestoord mogt zijn, en tot

handhaving van de waardigheid en onafhankelijkheid des eedgenootschaps te bezigen. Bij de indeeling der troepen zal hij zorg dragen de manschappen onder bevelhebbers te plaatsen die hun vertrouwen bezitten, en, indien de zoodanigen voor het oogenblik niet in den eedgenootschappelijken staf gevonden mogten worden, hen voorloopig door kantonnale officieren te vervangen. De opperbevelhebber zal zijne wenschen opzigtelijk de vermeerdering der troepen, en omtrent de andere middelen tot volvoering zijner gewichtige taak, onverwijld ter kennis van den landdag te brengen.»

In deze zitting van den 24sten waren de afgevaardigden van het Sonderbond niet tegenwoordig. In de zitting van den volgenden dag verschenen zij weder, verklarende, dat zij alleen waren teruggehouden uit hoofde van den Zondag.

— Volgens de laatste van onderscheiden kanten uit Zwitserland ontvangen berigten tot den 29sten October, scheen men aldaar de hoop op het tot stand komen eener minnelijke schikking tusschen de twistende partijen nog niet geheel te hebben opgegeven. Volgens eenen door den *Constitutionnel* medegedeelden brief uit Bern van 27 October, zou de meerdere inschikkelijkheid, die zich bij sommige der afgescheiden kantons begon te openbaren, het gevolg zijn van eene conferentie, die de gezanten van het afzonderlijk verbond met den Franschen gezant, den heer *Bois le Comte*, gehouden hadden, en waarin deze hun zou te kennen gegeven hebben, dat in de bestaande omstandigheden voor hen het oogenblik gekomen was om eene reconciliatie te doen. Het Fransche ministeriële ochtendblad geeft intusschen de verwachting te kennen, dat, nu de zaken zoover gevorderd zijn, de radicale meerderheid alle voorstellen tot schikking zal verwerpen; al was het alleen om aan den opgewonden volksgeest genoeg te geven.

Bernsche dagbladen melden dat de Oostenrijksche gezant den 29sten aan het eedgenootschappelijk bewind te kennen gegeven had, door zijne regering gelast te zijn, om bij het uitbarsten van vijandelijkheden Zwitserland te verlaten, maar tevens de verzekering te geven, dat Oostenrijk op geenerhande wijze, noch voor de eene, noch voor de andere partij tusschen beiden komen, maar eene volstrekte onzijdigheid bewaren zou, en dat ook voor het overige daardoor geenerlei verandering zou worden te weeg gebracht in de vriendschappelijke betrekkingen tusschen genoemde mogendheid en het eedgenootschap.

Bij eene circulaire van den 27sten October, had het eedgenootschappelijk bewind, ingevolge besluit des landdags van den 24sten, de kantons uitgenoodigd het dubbel bedrag van hun contingent aan geld, als voorschot voor de kosten der wapening, te voldoen en ter beschikking van den krijgs-commissaris te stellen. Het bedoelde gewone contingent bedraagt voor geheel Zwitserland ruim 700,000 franken; door de opbrengst van het dubbele zou het bewind de halve ruim fr. 1,400,000 ter beschikking ontvangen; het spreekt echter van zelf dat de kantons van het afzonderlijk verbond zich aan die opbrengst zullen onttrekken. De pogingen om eene geldleening te sluiten, waren, volgens de laatste berigten, nog niet met een gewenscht gevolg bekroond.

— Men verzekert dat twee voormalige officieren van de koninklijke garde, dienst genomen hebben bij de troepen van het Sonderbond.

— Berigten uit Madrid van den 27sten October spraken weder van wijzigingen in het ministerie. De heeren *Olanq* en *Gordava* zouden aftreden en vervangen worden door de heeren *Mon* en *Pidal*. — Men wil dat de heer *Serrano* zijne dimissie zou geven van de hem opgedragen betrekking en eerlang naar de hoofdstad terugkeeren.

— Marseillaansche dagbladen geven het volgende berigt uit Na-

pela van den 21sten October: »In den avond van den 19den heeft men door den telegraaf de tijding ontvangen van de inhechtenisneming van den baron *Longobucco*, een der hoofden van den opstand in Calabrie. Negen zijner medgezellen waren er in geslaagd om met eene sloep der tolbeambten te ontvlugten, doch werden door de hen vervolgende troepen achterhaald en na een scherp gevecht insgelijks in hechtenis genomen. Van de aanvoerders der opstandelingen zijn dus thans alleen nog overig *Andreas Romeo*, wiens verblijf onbekend is, de baron *Plotino* en zijn broeder, die zich in het woud van Sila ophouden. Hunne benden zijn echter te zwak om met vrucht iets tegen de troepen der regering te ondernemen, en men kan dus den opstand als geëindigd beschouwen.»

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 115,15; 3 pCt. 75,90; Nap. r. 100,50; Spanje 3 pCt. 28½; Rom. L. 100.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 31sten October. 1845

In Moskau, waar den 30sten September het eerste geval van *cholera* was voorgekomen, zijn sedert, tot den 7 October, 15 personen door die ziekte aangetast, en wel elf mannen en vier vrouwen, grootendeels tot den minderen stand behoorende, en van welke de meesten reeds vroeger aan buikloop of koorts hadden geleden. Van deze 15 personen waren, volgens de laatste berichten reeds 9 overleden.

— Volgens de St. Petersburgsche bladen, is den 22sten October, van den generaal vorst *Woronzoff*, opperbevelhebber van het Kaukasische leger, de tijding ontvangen dat de Russische troepen den 26sten September, na een moorddadig gevecht, dat van den vroegen morgen tot den laten avond geduurd had, de sedert geruimen tijd belegerde vesting Salta vermeersterd hadden.

Nog meldt men uit Petersburg, dat dezer dagen op nieuwe eene waarde van 8,678,569 roebels zilver, aan klinkende gouden munt en zilveren baren, naar de reserve-gewelven der St. Petersburgsche vesting overgebracht is. Het alsnu in genoemde reserve-gewelven redergelegde fonds bedraagt 115,678,595 roebels zilver.

— De berichten uit Konstantinopel verzekeren, dat het kabinet van St. Petersburg geheel en al de laatste maatregelen der Porte in de Turksch-Grieksche geschillen goedkeurt. Ook moet te Athene gelijktijdig eene Russische nota ontvangen zijn, waarin ten sterkste wordt aangedrongen op de spoedigst mogelijke vereffening van den twist met de Porte, terwijl de Grieksche Regering te gelijk nadrukkelijk wordt aangemaand, om krachtige maatregelen te nemen, ter verhoeding of onderdrukking van de onlusten in het binnenland.

— Te Munchen heeft men weder brieven ontvangen van den vermaarden zendeling *Gutzlaff*; behalve zijne geschiedenis van China heeft hij eene beschrijving der gansche aarde in het Chineesch uitgegeven, met 68 kaarten, en eene stelselmatige spraakkunst der Chinese taal, om de beoefening dier moeilijke taal te verligten. Deze zoo veelomvattende arbeid is de vrucht der weinige vrije uren die hem van zijne ambts- en zendelingsbezigheden overschieten. Bij het zendelingswerk gaat de heer *Gutzlaff* van het denkbeeld uit dat China slechts door Chinezen voor het Christendom en de Europeesche beschaving kan worden gewonnen.

Te dien einde werd er in 1840 eene Chinese vereeniging gevestigd, die reeds ongeveer 600 leden telt, waaronder zelfs geleerden van den hoogsten rang en Mandarijnen. Deze vereeniging strekt hare werkzaamheden over al de streken ten zuiden van Yang-Tse-Ki-Ang uit, en heeft reeds eene aanzienlijke Christelijk-Chinesche letterkunde gevormd; op verscheidene plaatsen van het binnenste des Rijks kan men zelfs nieuwe Testamenten voor weinig gelds bekomen.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 31sten October.

In den kabinetsraad, welke Woensdag namiddag door Hr. Ms. ministers aan het bureau van buitenlandsche zaken gehouden werd, is het besluit genomen, het nieuwe parlement tegen den 18 November aanstaande, doch slechts voor eenen korten tijd, bijeen te roepen, ten einde door dat wetgevende ligchaam het jongst gekozen lenigingsmiddel der geld-crisis, de voorloopige schorsing van het bestaande bank-charter, benevens zekere andere te nemen noodzakelijke maatregelen van voorzorg ten opzichte van Ierland, insgelijks te doen goedkeuren. Bewust besluit is door H. M. in den geheimen raad, welke heden namiddag op het Windsor-kasteel gehouden is nader bekrachtigd geworden.

— Ofschoon gisteren ter Beurs weder verscheiden geruchten wegens nieuwe faillieten in deze hoofdstad liepen, heeft zich dit alleen ten opzichte van het huis *P. Cruikshank*, handelaar op Westindië, en twee andere huizen bevestigd.

— Gisteren heeft zich een heer, die toegang tot de St.-Paulus-

kerk verkregen had, om die te bezichtigen, na ongeveer een uur rustig rondgewandeld te hebben, van eene der galerijen afgeworpen na op de balustrade geklommen te zijn. Geheel verpletterd werd hij op den grond gevonden.

— De Lissabonse brieven gaan tot den 22sten October. De verkiezingen voor de municipale besturen waren den 17den geschied, en in die hoofdstad ten voordeele der Cabralistische partij uitgevallen, die niet zeer kiesch in hare middelen geweest is om hare tegenstanders uit te sluiten. De hertog van *Palmella*, die met zijne familie den winter op Madera door gaat brengen, is, bij zijne aankomst te Lissabon, bij de Koningin ontboden, en heeft een onderhoud van drie uren met haar gehad. H. M. zou eene sterke zucht tot verzoening aan den dag hebben gelegd, maar de genoemde staatsman volstrekt geen lust hebben om zich met de openbare zaken te bemoeijen.

— Uit de jongste Amerikaansche berichten blijkt, dat de Noord-Amerikanen, na de stad Mexico bezet te hebben, aldaar door zwerfende benden zoodanig verontrust zijn, dat zij zich genoodzaakt gezien hebben die hoofdstad weder te verlaten. *Santa Anna* was daarop, aan het hoofd van tienduizend reguliere troepen, weder derwaarts getrokken, en dagelijks leverde men gevechten. De generaal *Rea* had, volgens gerucht, Puebla heroverd, maar de Noord-Amerikanen beschoten, van de omliggende hoogten, zijne troepen zonder ophouden. *Herrera*, die nu het opperbevel over het leger voerde, zou zich met veertienduizend man te Queretaro vestigen, en het Mexicaansch Congres zou aldaar op nieuw vergaderen. De generaal *Urrea* had eene proclamatie uitgevaardigd, om kennis te geven dat de vredesonderhandelingen afgebroken waren, en dat de Mexicanen op den 8sten September hunne vijanden eene geduchte les gegeven hadden, door hunne aanvallen moedig af te slaan en hen naar hunne stellingen terug te drijven.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 3den November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaterdag, is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot opheffing van het fonds voor het *Staatsblad*, met eene daarbij behoorende memorie van toelichting. Nog is ingekomen een missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, ten geleide: 1°. van het verslag omtrent den staat van het hooger, middelbaar en lager onderwijs over 1845, en 2°. van het verslag omtrent den staat van het armwezen, mede over 1845; het eerste stuk is in handen gesteld van eene Commissie bestaande uit de heeren: *Luyben, van Harencarspel, Luzac, van Leeuwen en Telting*, en het tweede in handen eener commissie, bestaande uit de heeren: *de Jong van, Beek en Donk, de Man, Uytwerf Sterling, van Heemstra, en Cost Jordens*. Eene missive van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, daarbij kennis gevende dat zij zich met het haar door de Tweede Kamer toegezonden adres van antwoord op de troonrede vereenigd heeft, is voor kennisgeving aangenomen. De Commissie voor de verzoekschriften heeft vervolgene eenige rapporten op adressen uitgebragt, met welke conclusien de Vergadering zich vereenigd heeft.

— Maandag is door eene vereenigde commissie van de beide kamers het adres van antwoord op de troonrede aan den Koning aangeboden. Z. M. heeft daarop het volgende geantwoord:

»Edel Mogende Heeren! Ik ontvang dit adres met genoegen en dank U Edel Mogenden voor de gevoelens, welke daarin zijn uitgedrukt. Ik blijf op de medewerking van U Edel Mogenden rekenen en Ik voed het vertrouwen, dat ons gemeenschappelijk overleg, gegrond op de meest opregte zucht voor het welzijn des Vaderlands, heilrijke en duurzame vruchten zal dragen.»

— Gisteren zijn de afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest, om het nieuw aangeboden tweede en derde boek van het Wetboek van Strafrecht te onderzoeken.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden dezer dagen genomen besluiten goedgevonden:

1°. aan den officier van gezondheid der 2de klasse, med. doctor *F. C. Donders*, een eervol ontslag uit de militaire dienst te verleenen;

2°. aan den kapitein *D. J. G. Vrijdag*, van het 7de regiment infanterie, en den 1sten luitenant *A. H. Theunissen*, van het 3de regiment infanterie, het pensioen te verleenen;

3°. aan den officier van gezondheid der 2de klasse *J. A. G. Robijn*, wegens ziekelijken toestand, voorloopig het tractement van non-activiteit toe te leggen, tot dat omtrent hem nader zal worden beschikt; en

4°. te benoemen:
bij het wapen der artillerie in Neêrlandsch Indië:
tot luitenant-kolofel en chef van het wapen den majoor *J. C.*

van *Rijneveld*, van het 1ste regiment artillerie, met bepaling dat die benoeming, wat de ancienneteit als luitenant-kolonel betreft, zal gerekend worden te zijn geschied op den 1sten Maart 1846; tot majoor bij gemeld wapen, de kapiteins *C. H. G. Steuerwald*, adjudant van Onzen Minister van Oorlog, en *C. G. van Dentzsch*, van den staf der artillerie, met bepaling onder anderen wat den eerstgenoemde betreft, dat hij den rang zal nemen onmiddellijk volgende op den majoor der artillerie in Indie, *Henckel*.

Voorts is door Zijne Majesteit benoemd:

bij het wapen der infanterie;

bij het 1ste regiment infanterie, tot 2den luitenant, den sergeant titulair *T. M. W. Acker*, en den sergeant *L. H. Limburg*, beiden van het korps;

bij het 2de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienneteit, den 1sten luitenant jhr. *E. J. J. A. C. Wentholt*, van het 5de regiment infanterie;

bij het 3de regiment infanterie, tot 2den luitenant, den wachtmeester *H. van Alphen de Veer*, van het 1ste regiment dragonders;

bij het 6de regiment infanterie, tot 2den luitenant den sergeant *W. J. Stolkert*, van het regiment;

bij het 7de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de klasse bij ancienneteit, den 1sten luitenant *A. A. Rothpletz*, van het korps;

bij het wapen der artillerie;

bij den staf, tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienneteit, den 1sten luitenant *P. J. J. Bogaert*, van het 1ste regiment;

bij het 1ste regiment, tot 1sten luitenant, bij ancienneteit, den 2den luitenant *C. G. Kraijenhoff van de Leur*, van het regiment;

bij het 2de regiment, tot 1sten luitenant, bij ancienneteit, den 2den luitenant *J. J. D. Sikkens*, van het regiment rijdende artillerie;

bij het 3de regiment, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse, *R. Verschoor*, van het 2de regiment;

tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienneteit, den 1sten luitenant *W. G. Gelinck*, van het 1ste regiment.

— Zaterdag avond hebben HH. KK. HH. de Prinsen *Alexander* en *Hendrik* de residentie verlaten en zich naar Rotterdam begeven, om van daar met het stoomjagt *de Leeuw* naar Vlissingen te vertrekken. Maandag zouden HH. KK. HH. de zeereis aannemen.

— De *Staats-Courant* behelst heden een besluit van den 23sten II. tot onteigening van een aantal percelen in de provincie Gelderland en Overijssel, ten behoeve van den spoorweg aldaar.

— Men vernemt dat het Z. M. den Koning heeft behaagd, den heer *K. van Hulst*, boekdrukker te Kampen, die zich thans in de gevangens te Zwolle bevindt, *gratis* te verleenen van den verderen straftijd, die hij nog zou hebben moeten ondergaan, ten gevolge der in 1845 door hem uitgegeven *Kritiek der Troonrede*.

— In den *Nederlandschen Stoompost* leest men:

« Wij vernemen, dat het verzoek tot het bekomen van de Koninklijke goedkeuring, tot de oprigting van een *Nederlandsch Instituut van Ingenieurs*, waarover wij meermalen het genoegen hadden onze lezers te onderhouden, ter beoordeeling verzonden is naar de eerste klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten. In de laatste vergadering dier klasse, beschreven geweest op den 23 October, zal naar alle waarschijnlijkheid hierover gehandeld zijn geworden.

« Voorts vernemen wij nog, dat in eene vorige vergadering van bovengenoemde eerste klasse, gehouden op den 2 October, voorlezing is gedaan van eenen brief van den secretaris der tweede klasse, gedagteekend den 30 September, in substantie inhoudende: dat de maatregelen, door de eerste klasse genomen, ter verzameling van wetenschappelijke feiten, bij de aanstaande droogmaking van het Haarlemmeer, de bijzondere belangstelling der tweede klasse opgewekt hebben, en dat hierdoor een voorstel van een harer leden is uitgelokt, om, mede uit haar midden, eene commissie te dien einde te benoemen, welke zich, bij deze grootsche onderneming, nasporingen voor de kennis van oudheden en vaderlandsche geschiedenis ten doel zal stellen. Zij bestaat uit de heeren *J. van Lennep* en *A. des Amorie van der Hoeven*. In dezelfde vergadering moet de heer *G. Simons* gesproken hebben over de inrigting der stoomwerktuigen van den *Leeghwater*, de *Cruquius* en de *Lynden* en zijne voordragt door uitvoerige afteekeningen en toestellen opgehelderd hebben. »

— Den 28 heeft te 's Hertogenbosch de plegtige inwijding plaats gehad van het in gothischen stijl prachtig herbouwde paleis van de aldaar sedert 1318 opgerigte Illustre Lieve Vrouwe Broederschap. Een rijk diner werd den broederen aangeboden, waarbij menige feestdronk werd gebragt, bijzonder aan Z. M. den Koning, als zwanebroeder of grootmeester der vereeniging, aan de broeders HH. KK. HH. den Prins van Oranje en de Prinsen *Alexander* en *Hendrik* der Nederlanden, op den voortdurenden bloei van de Broederschap, enz.

— Maandag hebben aan het ministerie van binnenlandsehe zaken plaats gehad de volgende aanbestedingen voor de droogmaking van het Haarlemmeer; als: 1°. van 300,000 Nederlandsche ponden steenkolen, te leveren aan het stoomwerktuig te Spaarndam, en 500,000 aan het stoomwerktuig *de Leeghwater*, aanbesteed, voor eene som van f 10.50 de 1000 Nederlandsche ponden, aan den heer *Hoven*, en 2°. van het leggen van eene rolbrug over de ringvaart bij Aalstmeer, welk werk voor eene som van f 16,300 is aangenomen door den heer *Plange*.

— De heer *C. A. Thieme*, uitgever der *Arnhemse Courant*, is in den nacht van 29 op 30 October, in den ouderdom van 54 jaren, overleden. Dit berigt, door eene lofrede op 's mans liberale denk- en handelwijze vergezeld, is aan het hoofd dier *Courant* van 31 October in een rouwrand gevat.

— De Breede Kerkeraad der Hervormde gemeente van Vlissingen heeft den 29 October, uit het vroeger gemeld viertal van Predikanten, tot haren herder en leeraar beroepen den WelEerw. Zeergel. heer *J. P. Husebroek*, predikant te Breda.

— De WelEerw. Zeergel. heer *J. J. van Oosterzee*, predikant te Rotterdam, heeft gisteren in de avondgodsdienst aan de talrijk opgekomen vergadering medegedeeld, dat hij voor het op hem uitgebragt beroep als predikant te Amsterdam, bedankt heeft.

— Uit Amsterdam wordt gemeld, dat aldaar eerstdaags een nieuw dagblad zal verschijnen, *Holland* geheeten, hetwelk in den geest der behoudende partij zal worden geschreven, en driemaal in de week zal verschijnen.

Thans zijn aan de leden gedrukt medegedeeld de vier en twintig ontwerpen van wet, houdende het Tweede en Derde Boek van het Wetboek van Strafrecht, benevens de memorie van toelichting, ter ontwikkeling der gronden, waarop deze voorstellen rusten.

Art. 38 van den eersten titel van het Tweede Boek behelst de navolgende bepaling: « De bedienaar van den godsdienst, die, zonder voorafgaand verlot der Regering, heeft afgekondigd, verspreid of in druk uitgegeven eenige akte of eenig geschrift, onder welken naam of in welken vorm ook vervat, van eenige buitenlandsche geestelijke of kerkelijke vergadering of overheid, wordt gestraft met correctionele gevangenisstraf van een tot drie jaren en geldboete van honderd tot duizend gulden, te zamen of afzonderlijk.

« Van deze bepaling zijn uitgezonderd die akten, welke uitsluitend gewetenszaken van bijzondere personen, of onderwerpen van kerkelijke leer en tucht betreffen. »

Voorts bevat deze titel de navolgende bepalingen:

In art. 39: « De bedienaar van den godsdienst, die, hetzij in de uitoefening zijner bediening en in eene openbare bijeenkomst, hetzij in zijne geestelijke betrekking, in eenig geschrift, onder welken naam of vorm ook uitgevaardigd, eenige berisping of afkeuring in het algemeen van de Regering, of in het bijzonder van eenige daad van het openbaar gezag, van eene wet of wettelijke verordening zich heeft veroorloofd, wordt gestraft met correctionele gevangenisstraf van twee maanden tot een jaar en geldboete van vijftig tot drie honderd gulden, te zamen of afzonderlijk, en wordt de vernietiging van het geschrift door den regter bevolen.

« Indien bij deze handelingen opruijing tot het begaan van misdaad of wanbedrijf heeft plaats gehad, zijn de bepalingen van den 23sten Titel van het IIde Boek daarop toepasselijk.

In art. 40: « Bedienaren van den godsdienst, die, ten einde de Regering te noodzaken om aan vorderingen of verlangens te voldoen, zamenspannen om hunne kerkelijke bediening neder te leggen, de uitoefening hunner herderlijke pligten te staken, of die van den openbaren godsdienst te doen stilstaan, worden gestraft met correctionele gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaren en geldboete van vijftig tot vijfhonderd gulden, te zamen of afzonderlijk. »

Voorts in art. 42: « Onder de benaming van bedienaren van den godsdienst worden in dit Wetboek begrepen alle geestelijken, al dan niet het leeraarsambt uitoefenende, zonder onderscheid van rang of benaming, of tot welke godsdienstige gezindheid, kerk, gemeente of gemeenschap zij behooren. »

Tot toelichting dezer bepalingen wordt door de Regering het navolgende medegedeeld:

Op art. 38. « De Regering had wel gewenscht, dat haar denkbeeld gedeeld ware geworden, dat, daar de ondervinding nog niet de behoefte had doen kennen om, tot handhaving van het bekende regt van *Placet*, in onze wetgeving eene strafbepaling op te nemen, welke tot nu toe bij ons evenmin als in eenige andere wetgeving had bestaan, het raadzaam te achten ware, daarmede te wachten tot dat van zoodanige behoefte, en dus van de noodzakelijkheid van zoodanige strafbepaling, zou zijn gebleken. De bernadslagingen in de vorige zitting over dezen 1sten Titel van het IIde Boek ge-

gehouden, hebben echter onmiskenbaar aangetoond, dat deze beschouwingen geen ingang hebben mogen vinden. Na die beraadslagingen blijft der Regering, wil zij, ter voldoening aan de Grondwet, eindelijk tot de vaststelling van een Wetboek van Strafrecht geraken, alleen over, om in het ontwerp daarvan weder op te nemen de bepaling, welke ten aanzien van het hierboven genoemde onderwerp reeds in 1842 was voorgedragen. Genoegzaam woordelijk is dan ook die bepaling weder in dit artikel opgenomen alleen met die veranderingen, welke haar minder uitsluitend voor ééne godsdienstige gezindheid zullen doen werken, en die haar in verband brengen met het thans aangenomen strafstelsel.

Dezer dagen is in 't licht verschenen een klein geschrift, getiteld: *Iets over de afbeeldingen van Laurens Jansz. Coster* (te 's Gravenhage en te Amsterdam, bij de *Gebroeders van Cleef*), hetwelk de *Baron van Westreenen van Tiellandt* bij deze gelegenheid heeft in 't licht gegeven.

De schrijver is van oordeel « dat zoo er geen zekerheid bestaat omtrent de echtheid (getrouwheid) der afbeeldingen van den oorspronkelijken Uitvinder der Boekdrukkunst, het verkieslijker is, een eenvoudig monument op de plaats, waar de overlevering zegt dat de ontdekking werd gedaan, en een standbeeld — al is het dan ideaal, doch dat de verloopene tijd, als 't ware gehuldigd heeft, te midden zijner woonstad, als de openlijke vereering zijner verdiensten te beschouwen, dan dit ideaal, door een nieuw ideaal even hersenschimmig, maar wat kunstiger in arbeid en wat aangenamer voor het oog, te doen vervangen, daar het hier geene kunstgalerie, maar een historisch gedenkteken geldt. »

Hij heeft « om die reden, zich genoopt gevonden, tot de mededeeling van 't geen hij dienaangaande heeft kunnen opspeuren, waartoe zijne, voor al hetgeen de geschiedenis der boekdrukkunst betreft, zoo ruim voorziene verzamelingen, hem in staat hebben gesteld. » De slotsom van zijn nauwkeurig onderzoek komt hierop neder « dat alle tot dusver bekende afbeeldsels van *Coster* niet echt zijn; dat het oudste dier portretten het door *van Campen* geschilderde is; dat dit niet hooger dan tot het jaar 1628 opklimt en derhalve een' persoon voorstelt, die toen ongeveer twee eeuwen overleden was; dat dit portret reeds door *Gerardus Meermap* en *Gockinga* voor eene schepping van *van Campen* is verklaard, en voor niets anders dan voor een fictief stuk gehouden kan worden.

Wanneer thans de Engelschen voor *Caxton*, die het eerst de Boekdrukkunst naar Engeland overgebracht heeft, en van wien — naar men zegt — echte oude afbeeldingen aanwezig zijn, een standbeeld willen oprigten, dan voldoen zij eerst nu aan eene verplichting, welke op hen nog rustte, en van welke Nederland, ten opzichte van *Koster*, zich reeds vóór meer dan eene eeuw, had gekweten!

« Maar aan ons Vaderland » dus vervolgt de schrijver « blijft nog eene andere taak ter vervulling overig — de vereering namelijk der nagedachtenis van *Ulrich Zel*, die door zijn onpartijdig getuigenis, in de Keulse Cronijk van 1499, de eerste geweest is, schoon Duitseher en leerling van *Guttenberg*, die het schild heeft opgeheven, ter verdediging van Hollandsch aanspraak op den roem; het voorbeeld ter navolging aan Mentz te hebben aangeboden! Was het mij gelukt de plaats te ontdekken, waar zijne beenderen te Keulen rusten, dan zou, reeds voor lang, een eenvoudig gedenkteken, op mijne kosten, aldaar opgericht, de tolk geweest zijn der hulde van eenen Nederlander aan zijne gedachtenis!»

Wij twifelen geenszins, of dit geschrift zal door de ontwerpers van een standbeeld voor *Coster* en door allen, die in deze poging deel nemen, met belangstelling ontvangen en hunner overweging niet onwaardig bevonden worden.

De veiling van het graveerwerk van den beroemden *Rembrandt* is in drie zittingen afgelopen. De uitkomst heeft, naar men verneemt, slechts ten deele aan de welligt te hoog gespannene verwachting voldaan. De Engelschen schijnen de voornaamste aankopen te hebben gedaan. De aanzienlijkste prijzen zijn: No. 57. Rembrandt met het zwaard, f 1805; No. 197. De opwekking van Lazarus, 1. staat, f 601; No. 202. De Honderd Gulden Brent, de No. 1, f 1600; No. 216. Jezus aan het volk vertoond de No. 1, f 950; No. 599. Reinier Anslu, de No. 1, f 750; No. 604. Ebraïm Bonus, de No. 1, f 1650; No. 636. Uitenhogaert, de No. 1, f 548; No. 645. De kleine Oppenol, de No. 1, f 1250; No. 657. Tolling, f 1800; No. 658. Burgemeester Six, f 895.

De bijprenten zijn opgehouden voor f 5,200. Men ziet, enkele zeker de uitnemenste stukken, zijn tot zeer hoogen prijs geveild.

Het montant der geheele veiling, verneemt men, dat f 35,300 zou bedragen.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 1 November.

TARWE tot iets hooger prijzen, met goeden handel: 130 $\frac{1}{2}$ bonte Poolische f 385; 131 $\frac{1}{2}$ N. Groning. f 295; 127 $\frac{1}{2}$ N. Vries. f 310; 126 $\frac{1}{2}$ dito Smet f 280.

ROGGE tot vorige prijzen bij partijen verkocht, als in Entr.: 117 $\frac{1}{2}$ Petersb. f 185; 118 $\frac{1}{2}$ Arch. f 190. In Cons.: 117 $\frac{1}{2}$ Petersb. f 190; 120 $\frac{1}{2}$ Odessa f 210; 127 $\frac{1}{2}$ Saal f 225.

GERST niet aan.
HAVER in één doen: 78 $\frac{1}{2}$ Voeder f 120; 84 $\frac{1}{2}$ N. Dikke f 135.
BOEKWEIT onveranderd: 121, 125 $\frac{1}{2}$ N. Holsteins. f 250, 262; 117 $\frac{1}{2}$ N. Vriessche f 232; 117 $\frac{1}{2}$ N. Nijkerk. f 232.
LIJNZAAD één doen: 113 $\frac{1}{2}$ Petersb. f 320.
RAAPOLIE op 6/w f 37 $\frac{1}{2}$; Vlieg. f 36 $\frac{1}{2}$; in Mei eerstk. f 36 $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; Nov. f 36 $\frac{1}{2}$ à 36; Dec. f 36 $\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$.
LIJNOLIE op 6/w. f 35 $\frac{1}{2}$; Vlieg. f 34 $\frac{1}{2}$.
HENNEPOLIE op 6/w. f 35.
RAAPKOEKEN f 85 à 87. — LIJNKOEKEN f 11 à f 13.

MARKTPRIJZEN DER STAD BRED A,

VAN DEN 2. NOVEMBER 1847.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Nieuwe)	van f 9,00 tot f 9,50
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 7,20 » » 7,60
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00 » » 0,00
Het dito dito Boekweit (Nieuwe) op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 6,60 » » 7,00
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» » 6,30 » » 7,00
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.	» » 0,17
Een lucht Tarwe brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» » 0,17
Een Fransch- of Witte brood, van een pond Nederl.	» » 0,26 $\frac{1}{2}$
Een Rogge brood, van 3 pond Nederl.	» » 0,31
Een Nederl. pond Tarwe meel	» » 0,34
Een dito pond grof Tarwe-meel	» » 0,17
Een dito pond Boter	» » 0,88
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mudle)	f 2,80 tot f 3,10
Het 1000 Eiken Teihout	» » 2,80
Het 1000 Hoof Hout	» » 2,80
De kar Spaanders	» » 2,93
De » Struiken	» » 2,85
De 100 Mutsaard	» » 3,10

203de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

DERDE KLASSE.

1^e Trekking. No. 11504, f 5000; Nos. 12880, 4916, 17319, ieder f 1000.
2^e " No. 438, f 23,000; Nos. 8364, 2120, ieder f 1250; No. 4443, f 2500; Nos. 1012, 2799, 19912, 11635, ieder f 1000.

Ter AMSTERDAMSCH E BEURS van gisteren (2 November) was de fondsnoting: Ned. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 83 $\frac{1}{2}$; 3 pCt. 64; dito op resc. 64 $\frac{1}{8}$; 4 pCt. 83; O. Ind. Leening 4 pCt. 82 $\frac{1}{4}$; Amort-Syndik. 82 $\frac{1}{4}$; Handelsm. 161 $\frac{1}{2}$; Spanje 14 $\frac{1}{8}$; dito van 510 p. st. 13 $\frac{3}{4}$; dito Onbep. St. 13 $\frac{1}{8}$; 3 pCt. 29 $\frac{1}{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 24; Coupons Ardoin 10 $\frac{1}{2}$; Portugezen 3 pCt. te Londen '22; 4 pCt. 22 $\frac{1}{2}$; Rusland 5 pCt. 102 $\frac{1}{4}$; dito 1828—29 102 $\frac{1}{4}$; Certif. 1831—39 95; 4 pCt. bij Hope 85 $\frac{3}{4}$; dito bij Stieglitz 85 $\frac{1}{2}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 99 $\frac{1}{8}$; dito 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 50; Weenerbank 99 $\frac{1}{2}$; Nieuwe Mexiko 14 $\frac{1}{8}$; Venezuela 33.

Advertentiën.

* * Heden overleed in den ouderdom van bijna 64 jaren en na een smartelijk lijden van omstreeks 12 jaren, den HoogEdl. Gestr. Heer HENRICUS ENGELN, Ridder der beide Nederlandsche Orden en gepensionneerd Luitenant-Kolonel Ingenieur. Breda, den 31. October 1847.

De Wed. SIMON, geb. FRASSART, te Breda,

Veemarktstraat, Letter A, No. 524.

Heeft de eer de DAMES dezer Stad en Ommestrecken te berigten, dat zij heeft ontvangen een *nieuw en extra mooi assortiment* van ZIJDEN- en andere HOEDEN, MUTSEN, PELERINES en alle fijne GEBORDUURDE GOEDEREN, BLOEMEN, VEEREN en verder alles wat tot de NIEUWSTE MODES behoort.

Nemende zij de vrijheid zich in de algemeene gunst en recomandatie aan te bevelen.

Uitgepakt den 4. November.

* * Bij BROESE & COMP., te Breda, is van de pers gekomen en wordt alom verzonden, een werk getiteld:

DE GOD DES HEMELS

EN DE

BERGEN DER AARDE,

DOOR

J. P. HASEBROEK,

Predikant te Breda.

Inhoudende: *Bergen van het Oude Testament*. I. HET PARADISBERGTE. II. ARARAT. III. MORIA. IV. SINAI. V. SION. VI. KARMEL.

Prijs: in Carton f 3,25, en Ingenaaid f 3,—.

Bij bovengemelden wordt met veel succes gedebiteerd en is alom verkrijgbaar.

LEERREDENEN, DOOR J. P. HASEBROEK.

Prijs f 3,—.